

'Van aangezicht tot aangezicht'

Over Paulus' Eerste brief aan de Korinthiërs
en de apostolische traditie

11e J.H. van Oosbreelezing 4 april 2009

Manfred Horstmanshoff

Het Apostolisch Genootschap

Het Apostolisch Genootschap

Traditie < *traditio* : overdragen

Outsourcing of herbronning?

Het Apostolisch Genootschap

Het Apostolisch Genootschap

GEZANGBOEK

DER
HERSTELD APOSTOLISCHE
ZENDING-GEMEENTE IN DE
EENHEID DER APOSTELN
IN NEDERLAND
EN KOLONIEN

UITGEGEVEN DOOR:
DE CENTRALE ADMINISTRATIE DER
H.A.Z.G. - 1933

Overzicht

I. Woorden op het hart

II. Een loflied op de liefde

III. De apostelbrief

IV. De apostolische opdracht

Het Apostolisch Genootschap

12,29—13,10. AD CORINTHIOS I.

Προς Κορινθίους α' 12,29—13,10.

in Ecclesia primis Apostolos, secundo Prop-
phetas, tertio Doctores, deinde virtutes, exinde
gratias curationum, opulationes, gubernatio-
nes, genera linguarum, interpretationes ser-
monum. Numquid omnes Apostoli? numquid
omnes Prophetas? numquid omnes Doctores?
numquid omnes virtutes? numquid omnes
gratias curationum? numquid omnes
linguis loquuntur? numquid omnes interpre-
tationes? Amen. Amen. Amen. Amen. Amen.
Et adhuc excellentiorem viam vobis de-
monstro. Si linguis hominum loquar, et ange-
lorum, charitatem autem non habeam, factus
sum velut aes sonans, aut cymbalum tintiens.
Et si habuero prophetiam, et noverim mysteria
omnia, et omnem scientiam: et si habuero
omnem fidem ita ut montes transferam, cha-
ritatem autem non habuero, nihil sum. Et
si distribuero in cibos pauperum omnes
 facultates meas, et si tradidero corpus meum
ita ut ardeam
4 nihil mihi
5 beneficia est
6 agit perpetua
7 oia, non qui
8 non cogitat
9 late, conga-
10 fert, omnia
11 sciat.
12 si autem
13 prophetiae
14 bunt, sive
15 cognoscimus
autem veneri-

Εν τῇ ἐκκλησίᾳ πρῶτον ἀποστόλους, δεύτερον
προφήτας, τρίτον διδασκάλους. ἔπειτα δυνάμεις,
ἐπειτα χαρίσματα ἰαμάτων, ἀντιλήψεις, κυβερνή-
σεις, γένη γλωσσῶν, μὴ πάντες ἀπόστολοι; μὴ
πάντες προφῆται; μὴ πάντες διδασκαλοί; μὴ
πάντες δυνάμεις; μὴ πάντες χαρίσματα ἰαμάτων
ἔχουσιν; μὴ πάντες γλώσσας λαλοῦσιν; μὴ πάν-
τες ἀκριβοῦσιν; ὁρίστε δὲ τὰ χαρίσματα τὰ 81
μείζονα.
9 Ἐὰν ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λαλῶ καὶ τῶν
ἀγγέλων, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, γίνομαι χαλκὸς ἥχων
ἢ κύμβαλον ἀλαλάζον. ἢ ἂν ἔχω προφητείας 8
καὶ ἴδω τὰ μυστήρια πάντα καὶ πᾶσαν τὴν
γνῶσιν, ἥτις πάντων τὴν πίστιν ὥστε δοκ- 81, 82
μῆσθαι, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν εἰμι. ἢ ἂν 81, 82
ἐκδοῦμαι ὅλην τὴν περιουσίαν μου, ἢ ἂν 81, 82
ἐκδοῦμαι ὅλην τὴν περιουσίαν μου, ἢ ἂν 81, 82

Ὁ θυμὸς, χρηστεύεται ἡ ἀγάπη², ὁ ζηλοῖ³, ὁ ἀγάπη⁴
ὁ περπερεύεται, ὁ φουσιοῦται, ὁ δόσχημονεῖ, 5
ὁ ζητεῖ τὰ ἑαυτοῦ, ὁ παροξύνεται, ὁ λογιζεται 6
τὸ κακόν, ὁ χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ, συγκαίρει δὲ 6
τῇ ἀληθείᾳ πάντα στέγει, πάντα πιστεύει, πάντα 7
ἐπιτίθει, πάντα ὑπομένει.

448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500

Het Apostolisch Genootschap

II Loflied op de liefde

1 Kor.13:1-2

A/ spreek ik de talen van de mensen en van de engelen —

maar heb ik geen LIEFDE,

dan ben ik niet meer dan galmend koper of een klinkende cimbaal.

A/ heb ik de gave om te profeteren

en heb ik weet van alle geheimen

en alle kennis,

en **a/** heb ik al het vertrouwen,

dat bergen kan verplaatsen —

maar heb ik geen LIEFDE,

dan ben ik niets.

Het Apostolisch Genootschap

II Loflied op de liefde

1 Kor.13:3

En **a/** geef ik al mijn bezittingen als voedsel voor de armen,

en **a/** geef ik mijn lichaam prijs

om me te laten verbranden,

maar heb ik geen LIEFDE,

dan baat het me niets.

Het Apostolisch Genootschap

II Loflied op de liefde

1 Kor.13:4-6

De LIEFDE oefent geduld,
de LIEFDE toont warmte,
de LIEFDE wordt **niet** jaloers,
zij praat **niet**,
blaast zich **niet** op,
laat zich **niet** gaan,
is **niet** uit op eigen belang,
laat zich **niet** boos maken,
reken het kwaad **niet** aan,
verheugt zich **niet** over onrecht,
maar vindt vreugde in de waarheid.

Het Apostolisch Genootschap

II Loflied op de liefde

1 Kor.13:7-8

Alles verdraagt ze,
alles vertrouwt ze,
alles hoopt ze,
in **alles** volhardt ze.
De LIEFDE vergaat nooit.
of het nu de profetieën zijn – zij zullen afgedaan hebben;
of spreken in vreemde klanken – het zal ophouden;
of kennis – zij zal afgedaan hebben.

Het Apostolisch Genootschap

II Loflied op de liefde

1 Kor.13:9-11

Want ons kennen is *ten dele*
en *ten dele* is ons profeteren;
en wanneer het volmaakte komt,
zal wat *ten dele* is hebben afgedaan.
Toen ik een **kind** was
sprak ik **als een kind**,
dacht ik **als een kind**,
redeneerde ik **als een kind**;
nu ik man geworden ben,
heb ik het **kinderlijke** afgelegd.

Het Apostolisch Genootschap

II Loflied op de liefde

1 Kor.13:12-13

Want wij kijken
nu nog in een spiegel, raadselachtig,
maar dan van aangezicht tot aangezicht.
Nu is mijn kennen nog *ten dele*,
maar dan zal ik kennen zoals ik gekend ben.
Maar het is zo dat blijven bestaan:
vertrouwen, hoop en liefde,
deze drie;
maar de belangrijkste daarvan is de liefde.

Het Apostolisch Genootschap

II Loflied op de liefde

1 Kor.

Context

Ongeregelde heden aan het avondmaal in Korinte:
inhaligheid, dronkenschap, minachting, spreken in tongen

Paulus: onderling respect en liefdebetoen

Het gaat om het gedrag in de saenkomst

Het Apostolisch Genootschap

II Loflied op de liefde

1 Kor.13:1

Het Apostolisch Genootschap

II Loflied op de liefde

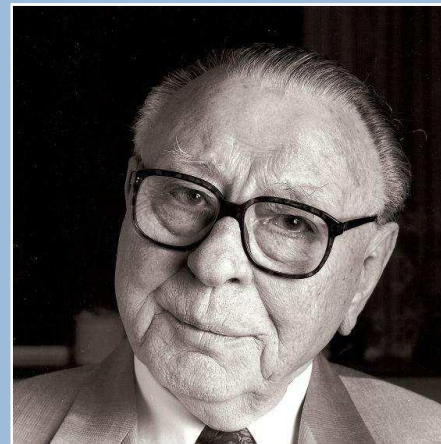
1 Kor.13:12-13

Want wij kijken nu nog
in een spiegel,
raadselachtig ...

Het Apostolisch Genootschap

Broeder W. Westerveld
Organist, componist
(1917-2008)

Het Apostolisch Genootschap

De liefde

Al ware het, dat ik zo zou spreken,
dat men, geboeid door m'n schone verhaal,
het soms hevig' verzet in zich voelde breken,
maar de liefde niet had,
dan was ik als een stuk galmend metaal,
dan was ik als een rink'lend' cimbaal.
Maar als ik de liefde bezit,
dan ben ik lankmoedig en blij,
en gelukkig met alles, van afgunst vrij
die de mensheid zo doet kwijnen.
De liefde wordt niet verbitterd,
zij zoekt ook niet zichzelf,
zij zal nimmer, zij zal nimmermeer verdwijnen.

1 Kor. 13 SV Muziek: W. Westerveld

Het Apostolisch Genootschap

III De apostelbrief

Nederlands 'brief' < M.E.-Latijn *breve brevis* 'kort'

'Weekbrief' niet in Van Dale

Het Apostolisch Genootschap

III De apostelbrief

Drie revoluties

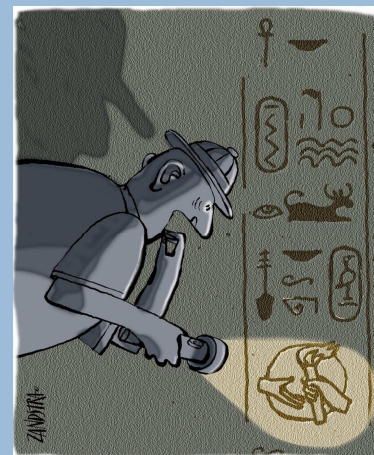
ca. 3000 vC Schrift

ca. 1500 Boekdrukkunst

ca. 1995 Digitalisering

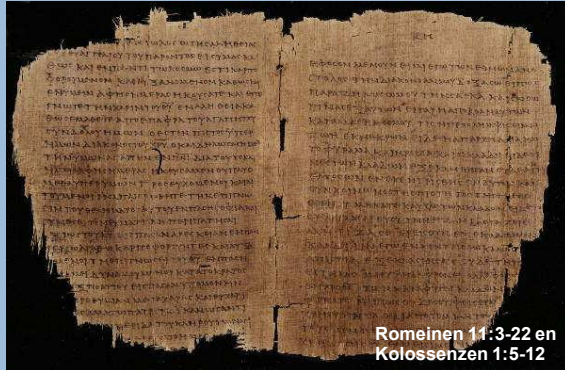

Het Apostolisch Genootschap

Het Apostolisch Genootschap

III De apostelbrief

Romeinen 14:3-22 en
Kolossenzen 1:5-12

Het Apostolisch Genootschap

III De apostelbrief

Epicurus (4e/3e eeuw v.C.) Brief over het geluk

‘Al deze dingen (...) moet je dag en nacht overdenken, zowel bij jezelf als met geestverwanten, en je zult nooit verstoord raken.’

- gericht aan één persoon
- voor een ruimer publiek bestemd

Epicurisme

- vriendenkringen

Het Apostolisch Genootschap

III De apostelbrief

Gesproken brieven van apostel Paulus

Doel:

- versterking identiteit van de gemeenten
- versterking verbondenheid tussen de gemeenten
- versterking band met de apostel

‘Ik, Paulus, groet u in mijn eigen handschrift. Dat is in elke brief het waarmerk dat ik hem zelf geschreven heb.’ (2 Tess. 3:17)

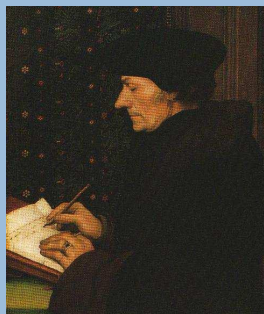
Het Apostolisch Genootschap

III De apostelbrief

	Familieleden	Paulus
Begroeting	Afzender	Afzender
	Geadresseerde	Geadresseerde
	Groet	Groet
	Gezondheidswens	Dankgebed
	Dankgebed	
Inhoudelijk		
Afscheid	Groeten	Groeten
	Slotwens	Heilige kus
		Eigenhandig onderschrift
		Slotwens

Het Apostolisch Genootschap

Het Apostolisch Genootschap

Uitzending van de apostelen Paulus en Barnabas (Hand. 13:2-3,4-5)

Wie lieplich sind die
Boten, die den
Frieden verkündi-
gen, in alle Lande
ist ausgegangen ihr
Schall und in alle
Welt ihre Worte.

(Mendelssohn, *Paulus*)

'Hoe liefelijk zijn de bode
die de vrede verkondigen.
Over alle landen is hun
roep uitgegaan en over de
hele wereld hun woorden.'

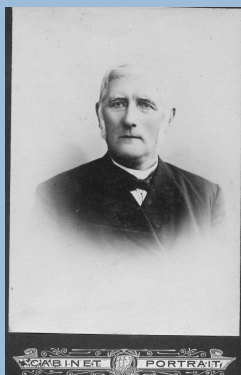
'Welkom zijn zij die goed
nieuws verkondigen'
(Rom. 15)

'Hun roep klinkt over heel
de aarde, hun woorden tot
de uiteinden van de
wereld' (Rom. 10:18)

Het Apostolisch Genootschap

III De apostelbrief

Apostel J. Kofman Rzn
(1843-1911)

Van 'Wekelijksch broodje' tot
'Weekbrief'

Het Apostolisch Genootschap

Het Brood des Levens.

Versijnt Wekelijks. No. 1. 1904. F. J. W. Posthuma,
Prijs 2 cents. Uitgever, Enkhuizen.

Voor Zondag 4 December.

Mijn geliefde Broeders voorstanders en behoefte leden!

Voorreest deel ik U mede dat de wekelijksche broodjes of Epistels, welke in de gemeente gebruikt worden, om het brood als de wille Gods aan de kinderen af te dragen, voor ieder lid verkrijgbaar zijn, en wel als volgt: In een groote stad waar een of meerdere groote gemeenten zijn, geven degenen die ze in eigendom willen hebben hunne namen en adressen aan den Drukker (br. POSTHUMA) op: men adresseert: den Heer F. J. W. POSTHUMA, Boekdrukker, ENKHUIZEN. Elke week worden ze dan franco toegesonden; de prijs is bereids 2 cents. In kleine plaatsen met een gemeente beneden 3 à 400 leden (kleinen en groten) geve men zijn naam en adres op aan den plaatslijken voorganger, welke dan een geschikte broeder zoekt, die voor de bestelling en casu zorgt. Deze broeder kan ze aan huis, of aan het einde van den dienst afgeven, alsdan heeft de Heilige enindachtig makende Grootsekerheid, om thuis bij het lezen daarvan, de

Het Apostolisch Genootschap

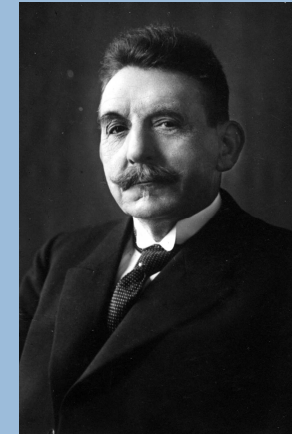
III De apostelbrief

- 1904-1910 **Het Brood des Levens**
- 1910-1919 **Uitgangswaarden / Spijzebrief**
- 1920-1942 **Weekbrief / Manna des Daags**
- 1943-1945 **Beknopt Weekschrijven.**
- 1946-heden **Weekbrief**
- 1972 tot 1993 **Hartensuiting**
- 2001-heden ook **Weekly Letter**

Het Apostolisch Genootschap

Apostel J.H. van Oosbree
(1910-1946)

Het Apostolisch Genootschap

No. 7. Amsterdam, 10 Februari 1937.

Aan de Scheikindgen in Christus Jezus, zijnde de
Kinderen Gods, die door Zijn Geest geleid worden!

Ja- en omstandigheden in het leven der menschen, soms zelfs door duivelse
machten den menschen aangebracht bezielende ten hande, die door des Heeren Geest
ten goede worden geleid, worden in de hand der leiding Gods benut, om het ziel-
en geestelijken, de werkelijke persoon des menschen, te brengen, waarheen des Heeren
Geest hem soeken wil.

Deze leiding kunnen wij in de geschiedenis der menschen, als wij terugzien,
zelfs aanschouwen, wat het lot der volkeren betreft.

des Heeren Geest geleid worden.
Die door den Heiligen Geest geleid worden, zijn Kinderen Gods! (Rome 7:14).
Daar nu daarom preeken allen gult, die een knecht, spiet wij weten, of
zij al dan niet uit God is.

Het Apostolisch Genootschap

"Christus i.h. vleesch"
Wie heeft dien brief geschreven? Christus i.h. vleesch - van Oosbree - Amsterdam 28 Mei 1941.

ee. Gij hebt de woorden, m.v.!

Pinksteren - Ja-gift Geest
Levensvloed Hem gijft.

aan het volk Gods, de gehenden des Heeren, wordt
de zin van des Heeren woord hernieuwd: "Ik kom de
belofte toe, en zooveel als Ik, uw God en Vader,
daartoe roepen zal!"

Levensvloed opwek b.h. inderde.
Quid worden
Gij volk des Heeren! gij, die door de onbegrijpelijke en ondoorgrondelijke liefde
des Vaders uit de vele volken naar den geest tot een woonplaats Gods geheiligd
wordt, bijver u toek, om deze hoogheilige roeping en bestemming in uw ziel en
geest te verdiepen, en vast te leggen aan de vele belofte, die door den van den
Vader uitgaanden Geest der Waarheid — middels uw woorden en handelingen —
aan de geliefden der aarde veruuld zullen worden. Jaak

De heerlijkheid, die daardoor door een iegelijk onzer gemaakt en genoten zal
worden, vervult zich in den zin der Levensvloed: "Vader! Ik wil, dat waar
Ik ben, ook die bij Mij zijn, die Gij Mij gegeven hebt, zij worden de
lieden, maar Gij hebt ze Mij gegeven, opdat zij Mij heerlijkheid, die
Gij Mij gegeven hebt, met Mij mogen aanschouwen en genieten." (Johannes 17) K.v.G.

Wanneer deze Goddelijke belofte door het geloof als een schat der eeuwigheid
aanspand is geworden, dan zal dat de hoofdochtel zijn, waaraan op dit feest,
het feest der eeuwigheid, gij, die nu bent, uw ziel in eeuwigheid en

Werkloof een vreesloze, vreesloze mens en in
vreesloze, vreesloze mens.

Overdachtig is de vreesloze mens van de 19de eeuw.

Maakt gelijke treden, vreesloze en vreesloze mens.

Het is goed om op deze vreesloze mens terug te kijken na het achtste eeuw
jaar en op een gelijke mens. Maar het is ook nog het jaar geliden de vreesloze
mens van vreesloze mens en een vreesloze mens in zijn vreesloze vreesloze
vreesloze mens. Het is het jaar 1900. In vreesloze mens, hoewel het is
vreesloze mens de vreesloze mens en het vreesloze mens nog niet vreesloze mens.
Eigens, maar het is op de drempel daarvan.

Er is in de afgelopen eeuw vreesloze mens geweest. De vreesloze mens crisis in de
jaar dertig, twee vreesloze mens met vreesloze mens, maar ook technologische
ontwikkelingen, economische vreesloze mens en een vreesloze mens in vreesloze mens
vreesloze mens. De vreesloze mens uit zijn vreesloze houding en vreesloze mens
vreesloze mens.

Het is vooral aan apostel Van Oosbree te danken, dat zich in de afgelopen eeuw een
nieuwe gedachte wereld kon ontvouwen. Hij wilde dat de mens zich bewust werd van
zijn eigen mogelijkheden. 'Geloof bovenal in uzelf', was een van zijn uitspraken.
Maar voor velen was dit nog moeilijk. De vorige Apostel brak radicaal met de weder-
komstgedachte. Maar wat moest ervoor in de plaats komen? Het is niet zo verwon-
derlijk dat alle liefde en alle hoop zich nog meer op de Apostel gingen richten en
men in hem de levende Christus zag!

Protestant te Amsterdam.

Het is vooral aan apostel Van Oosbree te danken, dat zich in de afgelopen eeuw een
nieuwe gedachte wereld kon ontvouwen. Hij wilde dat de mens zich bewust werd van
zijn eigen mogelijkheden. 'Geloof bovenal in uzelf', was een van zijn uitspraken.
Maar voor velen was dit nog moeilijk. De vorige Apostel brak radicaal met de weder-
komstgedachte. Maar wat moest ervoor in de plaats komen? Het is niet zo verwon-
derlijk dat alle liefde en alle hoop zich nog meer op de Apostel gingen richten en
men in hem de levende Christus zag!

De Emmaüsgangers

Lucas 24:28-31

‘Blijf bij ons, want het is bijna avond en de dag
loopt ten einde.’ Hij ging mee het dorp in en
bleef bij hen. Toen hij met hen aan tafel
aanlag, nam hij het brood, sprak het
zegengebed uit, brak het en gaf het hun. Nu
werden hun ogen geopend en herkenden ze
hem.

Abide with me!

Abide with me; fast falls
the eventide;

The darkness deepens;
Lord with me abide.

When other helpers fail
and comforts flee,

Help of the helpless,

O abide with me.

Blijf bij me; de avond valt
snel in.

Het wordt donkerder; Heer
blijf bij me.

Als alle helpers me
ontvallen en troost wijkt,

Helper der hulpelozen, blijf
bij me.

Abide with me!

I need Thy presence every
passing hour.

What but Thy grace can
foil the tempter's power?

Who, like Thyself, my
guide and stay can be?

Through cloud and
sunshine, Lord, abide with
me.

Henry Francis Lyte (1793-1847)

Uw aanwezigheid heb ik
nodig, elk uur dat verstrijkt.

Wat anders dan Uw ge-
nade kan de boze
macht afweren?

Wie anders dan Gij kan
mijn leidsman en
toeverlaat zijn?

Bewolkt of zonnig, Heer,
blijf bij me.

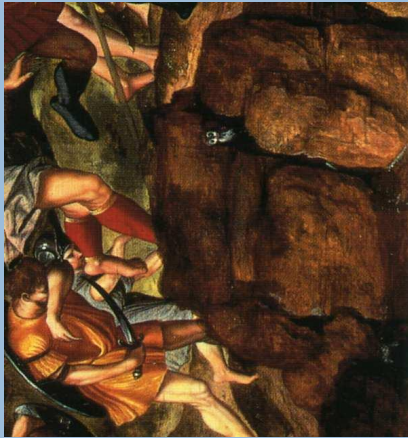
[illegible]

Het Apostolisch Genootschap

1 Kor.13:11-12 NBV-vertaling

*Toen ik nog een kind was sprak ik als een kind,
dacht ik als een kind, redeneerde ik als een kind.
Nu ik volwassen ben heb ik al het kinderlijke achter
me gelaten. Nu kijken we nog in een wazige
spiegel, maar straks staan we oog in oog.*

 Het Apostolisch Genootschap

Het Apostolisch Genootschap

Omkering van het perspectief

Apostel L. Slok (1945-1984)

God en mens eenheid

De mens is bedoeld als Orgaan Gods
Ons Weekblad 57(1951) nr. 19

Christus-zijn de bestemming aller mensen'
Kerstnummer *Ons Weekblad* 1950

(Geschiedschrijving B.L. Brand)

Het Apostolisch Genootschap

Broeder J. van der Meulen
Organist, componist
(1900-1970)

Het Apostolisch Genootschap

Gods liefdestegenwoordigheid

Gods liefdestegenwoordigheid
bewijzen, waar ik ben,
dat is de grootste hunkering,
sinds ik mijn roeping ken.

Ik ben nooit mij nog zo diep bewust
van levenszin geweest,
dan sinds ik mij Verschijning weet
orgaan van Godes Geest.

Het Apostolisch Genootschap

Gods liefdestegenwoordigheid

Nu leef ik voor Verschijning Gods.
Iets anders wil ik niet,
want eeuwig blijft Hij onbekend,
zo 'k Hem geen woning bied.

Waar zo het hart de zin verstaat
van Wezen en Orgaan,
daar moet ik, waar ik sta of ga,
rein tot mijn Leidsman staan.

Tekst: J.F. de Koninck
Muziek: J. van der Meulen

Het Apostolisch Genootschap

IV De apostolische opdracht

Grieks *apostellein* 'uitzenden met een opdracht'

Het Apostolisch Genootschap

IV De apostolische opdracht

- Weekbrief
- Apostel
- Het Apostolisch Genootschap

Het Apostolisch Genootschap

Gods mededogen

Ik zie in mensenogen
de glorie van Gods mededogen.
Ik zie Zijn scheppingskracht als liefdeslicht,
ja, Gods vriend'lijk aangezicht
in 't menselijk gelaat,
verheerlijkend m'n levensstaat.

Ik dank m'n God, op wie ik bouw.
Mijn dank is hartenstrouw.

Tekst: Liedtekstgroep Het Apostolisch Genootschap
Oorspronkelijke versie: K. Willekers
Muziek: W. Westerveld

Het Apostolisch Genootschap